

Sygn. akt: I Cgg 25/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 maja 2015 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca:	SSO Łucja Oleksy-Miszczuk
Protokolant:	Karolina Pikuła

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2015 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa G. W.

przeciwko (...) S.A. w K.

przy udziale interwenientów ubocznych K. W. i B. L.

o naprawienie szkody

- zasądza od pozwanej (...) S.A. w K. na rzecz powoda G. W. kwotę 125.282,28 (sto dwadzieścia pięć tysięcy dwieście osiemdziesiąt dwa i 28/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 25 października 2014 roku;
- w pozostałej części powództwo oddala;
- nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Gliwicach kwotę 6270 (sześć tysięcy dwieście siedemdziesiąt) złotych tytułem części nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sygnatura akt I Cgg 25/14

UZASADNIENIE

Powód G. W. wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) SA w K. kwoty 220.000 zł. z ustawowymi odsetkami od dnia 5 lutego 2014r. oraz zasądzenie kosztów postępowania. W uzasadnieniu powód podał, że jest właścicielem nieruchomości położonej w R. przy ul. (...), opisaney w księdze wieczystej (...), na której to nieruchomości posadowiony jest budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, przydomowa oczyszczalnia ścieków i ogrodzenie. Nieruchomość znajduje się w zasięgu wpływów eksploatacji górniczej prowadzonej przez pozwaną. W budynkach i zabudowaniach znajdujących się na opisaney nieruchomości pojawiły się szkody górnicze, polegające na odchyleniu od pionu budynku mieszkalnego, które to odchylenie w grudniu 2013r. wynosiło 43,8 %, spękaniu ścian wewnętrznych, zewnętrznych, ław fundamentowych budynku mieszkalnego, spękaniu tynków, ścian, sufitów i faset, odejściu schodów wejściowych od budynku mieszkalnego, spękaniu ścian w budynku gospodarczym, uszkodzeniu przydomowej oczyszczalni ścieków poprzez przechył zbiornika, spękaniu podmurówek w ogrodzeniu i skrzywieniu słupków i przęsł. Strony przeprowadziły postępowanie ugodowe, w trakcie którego pismem z dnia 10 lutego 2014r. pozwana zaproponowała powodowi wypłatę kwoty odszkodowania 159.137,- zł. za budynek mieszkalny i 4.226,- za budynek gospodarczy, natomiast odmówiła wypłaty odszkodowania za oczyszczalnię i ogrodzenie. Powód wywodził, że z uwagi na koszty

przywrócenia do stanu poprzedniego, które pozwana ustaliła w toku postępowania ugodowego na 304.719 zł. netto, należy uznać, że żądanie wypłaty odszkodowania jest ekonomicznie uzasadnione. Dalej wywodził, że zaproponowane w postępowaniu ugodowym odszkodowanie za budynek mieszkalny i gospodarczy wyliczone zostało w wartości netto, tymczasem powód nie jest podatnikiem podatku VAT, a tym samym należną mu kwotę należy obliczyć przy uwzględnieniu tego podatku.

Pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu. Oświadczyła, że nie kwestionuje okoliczności, że w składnikach budowlanych na nieruchomości powoda mogą istnieć szkody pochodzenia górniczego, jednakże ich istnienie i zakres wymagają szczegółowego ustalenia. Potwierdziła, iż pozwana w ramach postępowania ugodowego zaproponowała wypłacenie powodowi odszkodowania we wskazanych przez niego kwotach, a także, że koszt restytucji naturalnej jest znacząco wyższy od wartości budynków. (odpowiedź na pozew k. 215).

Na rozprawie w dniu 8 stycznia 2015r. pełnomocnicy stron oświadczyli, że wysokość odszkodowania za budynek mieszkalny i gospodarczy wyliczonego przez pozwaną w toku postępowania ugodowego nie jest sporna, z tym zastrzeżeniem, że powód domaga się powiększenia ustalonej kwoty o podatek VAT (k. 240-241).

Pismem z dnia 27 marca 2015r. (k.311) do niniejszej sprawy przystąpił interwenient uboczny K. W.. Interwenient wywodził, że jest współwłaścicielem nieruchomości, której dotyczy postępowanie w 1/6 części. Podniósł również, że współwłaścicielem nieruchomości jest B. L.. Na rozprawie w dniu 14 maja 2015r. wpłynęła również interwencja uboczna B. L. (k. 335, 351), w której podniesiono, że jest ona współwłaścicielem nieruchomości w 1/6 części.

Sąd ustalił co następuje:

Nieruchomość opisana w księdze wieczystej (...) stanowi współwłasność powoda w 4/6 części oraz K. W. w 1/6 części i B. L. w 1/6 części. K. W. i B. L. ujawnieni zostali w treści księgi jako współwłaściciele w dniu 15 lutego 2015r. na podstawie postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku po M. W. z dnia 9 listopada 1992r., sygnatura I Ns 236/92 Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej (odpis księgi wieczystej k. 331, wydruk treści księgi k. 340).

Bezsporne między stronami jest, że nieruchomość powyższa jest objęta wpływami eksploatacji górniczej i ujawniły się na niej szkody pochodzenia górniczego. Szkody zaistniałe w budynkach mieszkalnym i gospodarczym polegają na odchyleniu od pionu budynku mieszkalnego, które to odchylenie w marcu 2011r. wynosiło 33,7 %, a styczniu 2014r. wynosiło 43,8 %, spękaniu ścian wewnętrznych, zewnętrznych, ław fundamentowych budynku mieszkalnego, spękaniu tynków, ścian, sufitów i faset, odejściu schodów wejściowych od budynku mieszkalnego, spękaniu ścian w budynku gospodarczym (protokół oględzin z 26 maja 2011 k. 31, notatka służbowa z dnia 9 stycznia 2014r. k. 69). Postępowanie ugodowe toczyło się wyłącznie pomiędzy powodem, który domagał się naprawienia szkody w całości na swoją rzecz, a pozwaną. W toku postępowania ugodowego oszacowano koszty rektyfikacji budynków na kwotę 304.719 zł. netto. Sporządzono również operat szacunkowy, w którym wysokość należnego powodowi odszkodowania za budynek mieszkalny określono na kwotę 159.137,- zł, zaś za budynek gospodarczy na kwotę 4.226,- zł. i takie kwoty pozwana zaproponowała powodowi do wypłaty. Podane w operatach szacunkowych kwoty stanowią wartość odtworzeniową budynku mieszkalnego i gospodarczego bez podatku VAT (pismo pozwanej z 10 lutego 2014r. k. 73, operat szacunkowy k. 74 i nast.). Ustalone w postępowaniu ugodowym wartości netto odszkodowania nie są między stronami sporne, z tym tylko zastrzeżeniem, że powód domagał się powiększenia ich o podatek VAT (oświadczenie złożone na rozprawie w dniu 8 stycznia 2015r.).

Szkody pochodzenia górniczego w ogrodzeniu nieruchomości polegają na deformacji ogrodzenia, bramy i furtki, wychyleniu ogrodzenia od pionu i jego obniżeniu, zniekształceniu i zdeformowaniu przęseł, skrzydła bramy i furtki w sposób niepozwalający na ich domykanie, spękaniu cokołu ogrodzenia i jego odchyleniu od pionu, wyjściu ogrodzenia z linii. Szkody stwierdzone w przydomowej oczyszczalni ścieków polegają na zdeformowaniu ciągów rurowych, połączenia z pakietem filtracyjnym i tunelu filtracyjnego oraz przyłącza do budynku, przechyle zbiorników i studzienek, co powoduje, że ścieki nie odpływają na tunel drenarski. Wartość techniczna odtworzeniowa ogrodzenia z bramą i furtką wynosi brutto 3.791,48 zł. (3.082,50 zł. netto), zaś wartość techniczna odtworzeniowa oczyszczalni

ścieków wynosi brutto 7.066,- zł. (5.744,76 zł. netto). Koszty remontu w/w obiektów wynoszą : ogrodzenia 11.428,- zł. netto, oczyszczalni 6.839 zł. netto (opinia biegłego z zakresu budownictwa i szkód górniczych k. 258).

Opisany wyżej stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgodne twierdzenia stron oraz w oparciu o dowody w postaci powołanych wyżej dokumentów, a w części dotyczącej zakresu szkód górniczych w ogrodzeniu i przydomowej oczyszczalni ścieków, kosztów ich remontu i wartości odtworzeniowej w oparciu o opinię biegłego. Przywołane dowody, w tym także opinia biegłego nie były przez strony kwestionowane, Sąd również nie znalazł powodów do kwestionowania ich wiarygodności i przydatności dla ustalenia stanu faktycznego.

Sąd zważył co następuje:

Powód dochodzi naprawienia szkód powstałych przed datą wejścia w życie ustawy Prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011r. (tj. przed 1 stycznia 2012r.), a zatem zgodnie z art. 222 tej ustawy i utrwalonym orzecznictwem do rozpoznania sprawy mają zastosowanie przepisy ustawy Prawo geologiczne i górnicze z dnia 4 lutego 1994r.

W myśl art. 91 ustawy Prawo geologiczne i górnicze z dnia 4 lutego 1994r. właściciel nie może sprzeciwić się zagrożeniom spowodowanym ruchem zakładu górniczego, jeżeli ruch ten odbywa się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie. Może żądać naprawienia wyrządzonej tym ruchem szkody zgodnie z przepisami tej ustawy. Do naprawiania szkód, o których mowa w art. 91 ust. 1 i 2, stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego, o ile ustawa nie stanowi inaczej (art. 92 ustawy). Naprawienie szkody powinno nastąpić przez przywrócenie do stanu poprzedniego (art. 94 ust. 1 ustawy), a jeżeli przywrócenie stanu poprzedniego ni jest możliwe lub koszty tego przywrócenia rażąco przekraczałyby wielkość poniesionej szkody, naprawienie szkody następuje poprzez wypłatę odszkodowania (art. 95 ust. 1 ustawy). W myśl art. 97 ust 2 sądowe dochodzenie roszczeń jest możliwe po wyczerpaniu postępowania ugodowego. Warunek wyczerpania postępowania ugodowego jest spełniony, jeżeli przedsiębiorca odmówił zawarcia ugody albo od zgłoszenia przedsiębiorcy żądania przez poszkodowanego upłynęło 30 dni.

Warunek wyczerpania postępowania ugodowego został w niniejszej sprawie spełniony. Postępowanie zainicjowane zostało pismami pismem powoda ze stycznia 2011r. i nie doprowadziło do ugodowego załatwienia sporu.

Pomiędzy stronami nie było sporne, iż koszty przywrócenia do stanu poprzedniego budynku mieszkalnego oraz gospodarczego przekraczając wartość poniesionej szkody, a zatem z przyczyn ekonomicznych uzasadnione jest naprawienie szkody poprzez wypłatę odszkodowania. Z opinii biegłego wydanej w niniejszej sprawie wynika, że koszty przywrócenia do stanu poprzedniego ogrodzenia i przydomowej oczyszczalni ścieków również przekraczają ich techniczną wartość odtworzeniową. W tej sytuacji żądanie wypłaty odszkodowania znajduje oparcie w treści art. 95 ust 1 ustawy.

W chwili wniesienia powództwa powód – wbrew błędnemu wpisowi widniejącemu wówczas w księdze wieczystej prowadzonej dla nieruchomości – nie był jej wyłącznym właścicielem. Jego udział we współwłasności nieruchomości wynosi 4/6, a pozostali współwłaściciele tj. K. W. i B. L. nabyli swoje udziały na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej o stwierdzeniu nabycia spadku z dnia 9 listopada 1992r. Odszkodowanie należne współwłaścicielowi nieruchomości jest świadczeniem podzielnym i przypada każdemu ze współwłaścicieli w wysokości odpowiadającej jego części we współwłasności. Powodowi przypada zatem 4/6 wartości pełnego odszkodowania wyliczonego w związku z pojawieniem się na nieruchomości szkód górniczych.

Sąd podzielił stanowisko powoda, iż wobec faktu, że nie jest on podatnikiem podatku VAT należne mu odszkodowanie powinno zostać obliczone z uwzględnieniem tego podatku. Pogląd ten jest utrwalony i stosowany w orzecznictwie. Zgodnie z art. 41 ustawy o podatku od towarów i usług, przy uwzględnieniu art. 146a tej ustawy podatek VAT jaki naliczony powinien być w stosunku do budynku mieszkalnego wynosi 8%, zaś w stosunku do budynku gospodarczego 23%. Sąd powiększył zatem wyliczoną w operacie szacunkowym przygotowanym na zlecenie pozwanej kwotę odszkodowania za budynek mieszkalny tj. 159.137zł. o 8 % podatku VAT (12.730,96 zł.), co dało kwotę 171.867,96 zł. Wyliczona w operacie szacunkowym przygotowanym na zlecenie pozwanej kwotę odszkodowania za budynek gospodarczy tj. 4.226,- zł. powiększono o 23 % podatku VAT (971,98 zł.), co dało kwotę 5.197,98 zł. Wysokość

odszkodowania za pozostałe składniki budowlane znajdujące się na nieruchomości została wyliczona przez biegłego w kwotach bruto (przy uwzględnieniu 23 % podatku VAT) : za ogrodzenie z bramą i furtką na 3.791,48zł, zaś za przydomową oczyszczalnię ścieków na 7.066 zł. Wysokość pełnego odszkodowania za wszystkie składniki budowlane objęte szkodami wynosi zatem 187.923,42 zł. (171.867,96zł. + 5.197,98zł. + 3.791,48zł. + 7.066,-zł.). Jak wskazano wyżej powodowi przyspaść powinna z tej kwoty część odpowiadająca wysokości jego udziału we współwłasności nieruchomości tj. 4/6. Należne powodowi odszkodowanie wynosi zatem 125.288,28 zł. i taka kwota w oparciu o przepis art. 95 ust. 1 ustawy prawo geologiczne i górnicze z 1994r. została zasądzona od pozwanej na rzecz powoda, a w pozostałej części powództwo oddalono.

O kosztach postępowania orzeczono na zasadzie art. 100k.p.c. dokonując ich stosunkowego rozdziału, przy uwzględnieniu faktu, że powód utrzymał się ze swoim żądaniem w 57%. Koszty poniesione przez strony w toku procesu (koszty zastępstwa procesowego i wydatki na opinię biegłego) obciążą strony w stosunku zbliżonym do wyników postępowania, zaś co do nieuszczonych kosztów sądowych (opłata od pozwu) Sąd w oparciu o przepis art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazał pobranie ich odpowiedniej części od pozwanej.

SSO Łucja Oleksy-Miszczuk